

טיהור שפכים ברפתות

מוסרף

כל הפרטים, התקנות, הרגולציה ועוד..

עקב חשיבות הנושא המערכת מביאה את דבר החברות
המסחריות - לשיפוטכם.
מערכת משק הבקר והחלב, שה"מ וההתאחדות אינם
ממליצים על מתקן כלשהו.
כל רפתן שילמד ויעשה את הנחוץ והמתאים לרפת שלו

הלל מלכה מנהל תחום הבקר בשה"מ "הרפתנים חייבים להיערך עד 2020"

ראובן זלץ

כ-40 מתקני טיהור לשפכים הותקנו עד כה ברפתות הקיבוציות וזאת מתוך כ-160 רפתות ברחבי הארץ, ואילו ברפת המשפחתית הותקנו כמה מתקנים בודדים. מתחילת 2020 יאלצו כל הרפתות בישראל למצוא פתרון לטיפול בשפכי הרפת, אם על ידי התקנת מתקני קדם טיפול או לחילופין, על ידי הגעה להסכמות עם המט"ש ותשלום (למט"ש) עבור הטיפול בשפכי הרפת.

- סיקור נרחב

הלל מלכה, מנהל תחום הבקר בשה"מ שאף ארגן את הכנס בתחילת פברואר אומר לנו "לכל אחד מהמתקנים יש עדיין בעיות תפעוליות אך אנחנו מאמינים שתוך זמן לא ארוך תהיה פריצת דרך בנושא".

מה תוכל לומר לגבי המצב העדכני של מתקני החלויץ?

"נכון לעכשיו, מתוך 8 מתקני חלויץ שקמו, יש ארבעה מתקנים שהצליחו לעבוד. שניים מתוכם, בית זרע (אגנים ירוקים) ויד מרדכי (מתקן DAF) עובדים לשביעות רצון המשקים אך לא פרצו קדימה, ועדיין אין משקים נוספים שהקימו אותם. שני המתקנים הנוספים הם, האחד של טבת טכנולוגיות ומים, והשני של חברת Aqwind. לכל אחד מהמתקנים יש קרוב ל-20 מתקנים בשטח העובדים ברמה כזו או אחרת, לכל אחד מהם יש בעיות תפעוליות שהחברות מתמודדות איתן. אנחנו מאמינים שתהיה פריצת דרך בכל הקשור לתפעול השוטף. ההארכה של עוד שנה ממועצת רשות המים התקבלה לאחר שהגענו להבנה כי המתקנים עדיין לא מוכנים לעבודה מלאה".

אם עדיין יש תקלות ובעיות במתקנים, מדוע בעצם ברשות המים מתעקשים על סוף השנה?

"ברשות המים אומרים שאף מגזר לא קיבל פריבילגיה כמו ענף הרפת, וכעת לפי הערכות מושכלות והערכת עבודה

בשנה הבאה 2020
כל הרפתות בישראל,
תהינה מחויבות
להקמת מתקני
טיהור לשפכים, או
לחילופין, להסדיר
את נושא השפכים
מול הרשויות
הרלוונטיות

אולם מלא בכנס השפכים

ד"ר אסף לוי "מתחילת 2020 לא תהיה יותר החרגה וכל הרפתות יחויבו בתשלום או הסדרה"

בשנה הבאה 2020 כל הרפתות בישראל, תהינה מחויבות להקמת מתקני טיהור לשפכים, או לחילופין, להסדיר את נושא השפכים מול הרשויות הרלוונטיות. זו בעצם ה"בשורה" העיקרית מהכנס שנערך לנושא מתקני חלוף לשפכים. במהלך הכנס עדכנו אנשי המקצוע את הרפתנים, בכל הקשור להקמה וסוגי המתקנים, כולל הנחיות והסברים רגולטורים.

לדעתי לא תהיה עוד הארכה. ד"ר לוי

ד"ר אסף לוי, סגן בכיר למנהל הרשות לתכנון במשרד החקלאות שדיבר בפתחיית הכנס, אמר ל"משק הבקר והחלב" "לדעתי יהיה קשה מאוד לקבל עוד הארכה להחרגת הרפת. ברשות המים התקבלה החלטה כי בשנת 2019 תחול החרגה עם מגבלות מסוימות שלפי בדיקה ראשונית כ-80 מהרפתות עומדות מתחת לרף המגבלות ואילו ה-20 אחוז הרפתות הנותרות נאלצות כבר עכשיו לטפל בשפכים. אך מתחילת 2020 כל הרפתות יידרשו לעמוד בערכים ובתקנות. ברשות המים יש כלל שהמזהם משלם על השפכים שלו וענף הרפת כבר קיבל החרגה של 5 שנים וכעת הרפתות חייבות להיערך בהתאם. צריך לזכור כי החקלאות מגוונת וחלקה מבוסס על המים המוחזרים. אני ממליץ לכל רפתן לבדוק דרך הסימולציה איזה פתרון הכי מתאים לו ולהיערך ולהתארגן בהתאם. לא תהיה יותר החרגה בתשלום עבור הטיפול העודף בשפכי הרפתות."

שאכן לא תהיה שנה נוספת, כל אחד למעשה צריך לעשות את החשבון אצלו בבית. ראשית לנטר ולהכניס שעונים לכניסה למכון החליבה ולחצר ההמתנה בכדי לדעת באופן ברור ומדויק עם כמה שפכים הרפת מתמודדת. דבר שני יש לקחת דגימות ולשלוח למעבדה על מנת לדעת איפה הרפת עומדת. אני ממליץ לכל הרפתנים לקרוא את התוספת השמינית לכללי שפכי תעשייה ובנוסף לעבור על המצגת שהציג יוני לוי מרשות המים בכנס. חשוב שהרפתנים יבינו מול מי ומול מה הם עובדים לפני בחירת פתרון והשקעת כסף. אמירה זו מכוונת בעיקר למשקים קטנים, אשר ייתכן ולא ייאלצו להשקיע סכומי עתק אלא למצוא פתרון אחר. בנוסף לקחנו בדיקות שהוצגו בכנס, ובסה"כ המתקנים ברפתות עדיין מציגים ערכים גבוהים יחסית וצריך לקחת את זה בחשבון כשבאים לבחון ההשקעה."

האם ניתן להמליץ על אופציות?

"כל הפרויקט הזה של מתקני חלוף נועד על מנת להציג בצורה שקופה ובהירה את כל המתקנים, כך שכל רפתן יוכל על בסיס הנתונים הללו לקבל את ההחלטות הנכונות לגביו והמתאימות לצרכי הרפת הספציפית שלו.

איזה מתקנים חדשים נמצאים בבדיקה?

"ישנן מספר חברות נוספות אשר התקינו מתקנים שונים בשיטות שונות. אנחנו מנסים לעניין יזמים נוספים שייכנסו לתחום ומעודדים מציאת פתרונות טובים ויעילים.

ומה באשר למענקים?

"נכון לעכשיו רוב הכסף צבוע לרפתות, נותרו כמה מיליונים, אני מציע לרפתנים לפנות אלינו ולברר."

יוני לוי "המלצה על הקמת מתקנים לטיפול בשפכים"

אסדרה (רגולציה) מדורגת.
יוני לוי

יוני לוי ראש תחום בכיר (כלכלה - משק מים עירוני) חטיבת הכלכלה ברשות המים, הרצה בכנס על נושא הסימולטור והכללים הרלוונטיים אליו. ל"משק הבקר והחלב", אומר יוני לוי, "עשינו אסדרה מדורגת, כך שנקבעו ערכי סף מקסימליים לצורך חיוב עומסי הרפת שעלו בהדרגה עם השנים וגם אסדרה רכה, כלומר, התחשבות בצרכי משק החלב והרפתות לאחר

נושא הטיפול בשפכי הרפת,
שבגיננו עלויות אשר קיימים
גם בכל מפעל יצרני אחר

אסדרה מקיפה קודמת ותוך התחשבות בתוצרי הרפת בכל הקשור לשפכים האסורים. כל אלו בעצם הכניסו את הרפתות לעולם השפכים בצורה מדורגת ואפשרו להתכונן, להתאים ולאמץ טכנולוגיות לטיפול בשפכי הרפת. האסדרה שנמשכה חמש שנים, קבעה לאחר המלצה של וועדה בין משרדית, שהייתה מורכבת מנציגי המשרד להגנת הסביבה, רשות המים, משרד החקלאות ונציגי הרפתנים. ההמלצה קיבלה תוקף באישור מועצת רשות המים ובאמצעות הכללים של המועצות האזוריות. האסדרה המדורגת מסתיימת השנה הזאת לאחר שנה נוספת של ארכה. במסגרת הכללים כפי שהוצגו בכנס, האסדרה הייחודית בגין השפכים האסורים תמשיך להתקיים ואילו משנת 2020 הרפתות יהיו מחויבות לפי כללי שפכי מפעלים בכל הקשור לשפכים החריגים. בכנס הוצגו רפתות שהחלו בהפעלת מתקנים לטיפול בשפכים, מתקנים שהורידו משמעותית את הערכים לחיוב, האסדרה שאותה מוביל משרד החקלאות.

מהי ההמלצה שלכם?

"ההמלצה של הרגולטורים וביניהם רשות המים, מדברת על הפעלת מתקן לטיפול בשפכים אחרי מתקני הקדם כפתרון ארוך טווח לטיפול בשפכי הרפת, מה שיוריד את העומסים ויפחית את הנזקים של השפכים המועברים דרך התשתיות ומתקני הטיפול, שבסופו של דבר משמשים להשקיית קולחין

לחקלאות. כך שהחל משנת 2010 בכל הקשור לשפכים החריגים אנו מיישרים קו לאסדרה הקיימת מזה שנים רבות לשאר הצרכנים האחרים במשק".

איך הסימולטור שהוצג בכנס יבוא לעזרת הרפתנים?

"סימולטור השפכים הינו כלי עזר, הן לרפתנים והן למועצות האזוריות, כנותנות שירותי הביוב לרפתות. הסימולטור נגיש באתר רשות המים ומאפשר לכל רפתן לבנות תחזית תשלומים שיחולו בנוסף לאגרת הביוב בגין השפכים שהוא מזרים לתשתיות הציבוריות ובמקביל גם לבדוק ולהבין את החיובים המושטים עליו בגין האיכות והכמויות של השפכים שהוא מזרים".

אתה מודע להיקף העלויות הנופלות על הרפתן?

"נושא הטיפול בשפכי הרפת, אפשרי וקיים בתעשיות אחרות, יש בגינו עלויות אשר קיימים גם בכל מפעל אחר יצרני ובאחריות הרפת לעשות את השיקולים הכלכליים - האם כדאי לה להקים מתקן לטיפול ארוך טווח כפי שממליצים הרגולטורים או לחלופין לשלם את העלויות שנקבעו בתקנות ובכללים. כאמור עמדתנו היא כי יש לטפל בשפכים במתקנים המותאמים לגודל, להיקף ולאיכות השפכים המשתנים מרפת לרפת עוד לפני יציאתם לתשתיות הביוב הציבורי".

ד"ר גל הראל, האגף לאיכות המים ברשות המים "המתקנים שהוצגו יעילים"

ד"ר גל הראל שסקר בכנס את נושא הכללים לשפכי הביוב, אמר ל"משק הבקר והחלב" הרפתות יצטרכו להקים מתקני טיפול בשפכים לצורך שיפור איכות השפכים המוזרמים למערכת הביוב וזאת בשל ההשפעה המשמעותית שיש לשפכים הללו על מערכות ההולכה ומתקני השפכים בגלל העומסים הגבוהים המגיעים מהרפתות. זה למעשה הדבר העיקרי והעדכני שהרפתנים צריכים לדעת ולהתחיל לפעול

הרפתנים חייבים להיערך.
ד"ר הראל

בכיוון. דבר נוסף, שנת 2019 תהיה השנה האחרונה שבה תהיה החרגה לרפתות בתעריף שפכי תעשייה על שפכים חריגים והחל מהשנה הבאה, 2020 תקנות שפכי תעשייה יחולו גם על הרפתות באופן מלא כמו על שאר המגזרים התעשייתיים במשק עליהם חלים הכללים כבר מ-2011". באשר למתקנים שהוצגו בכנס, אמר ד"ר הראל "המתקנים האחרונים שהוקמו מציגים תוצאות שהביאו להפחתה משמעותית בריכוזי המזהמים ומומלץ שהרפתות יערכו להחלה מלאה של הכללים יפה שעה אחת קודם". ▲